

ÅRSMELDING FOR SELBU OG TYDAL HISTORIELAG 2025

Tillitsvalgte i perioden

Leder	*Jan Krogstad*	*Selbu*
Nestleder	*Jorunn Vigdis Haugan*	*Selbu*
Sekretær	*Thomas Haarstad*	*Selbu*
Kasserer	*Arne Skrødal*	*Selbu*
Styremedlemmer	*Per Inge Nordaune*	*Tydal*
	Ingebrigt Kirkvold	*Tydal*
	Solveig Borseth	*Selbu*
Representant fra Neadalslaget	*Roar Stubbe*	*Trondheim*
Varamedlemmer	*Marius Størseth*	*Selbu*
	John Arne Stokke	*Selbu*
	Andreas Reitan	*Selbu*
Revisorer	*Svein Erik Marstad*	*Selbu*
	Brynhild Mary Berge	*Selbu*
Valgkomite	*Ingar Gullbrekken*	*Selbu/Tydal*
	Harald Voldset	*Selbu*
	Jostein Sandvik	*Selbu*

Medlemmer

Antall medlemmer ved årsskiftet var 229, derav 89 familiemedlemmer, 3 æresmedlemmer, og 2 foreninger.

Æresmedlem Anne Petrine Sandvik og representanten for Neadalslaget Roar Stubbe døde i året som gikk. Vi sendte en siste hilsen med bårebukett til begravelsene.

Møter og saker

Det er avholdt tre styremøter i 2025, og behandlet 32 saker. Info til medlemmene ble sendt ut i februar, september og desember.

Årsmøtet ble holdt på Vertshuset Vilma i Flora med 43 frammøtte. Kristine Kaasa Moe viste bilder og fortalte om Prestegårdslåna i Melhus, og arbeidet som er gjort der siden 1980-tallet.

Økonomi og administrasjon
Regnskapet er revidert og godkjent med et overskudd på kr 37 061,-. I året som gikk har manglende kompetanse på Styreweb og regnskapsrutiner vært en utfordring. Undersøkelser er gjort for eventuelt å finne tiltak som gjør driften mindre sårbar ved utskiftinger, ved for eksempel å forenkle rutinene og styrke kompetansen i hele styret, eventuelt også betale for profesjonell oppfølging for opplæring og krisehåndtering.

Representasjon
Vi ble fra januar 2025 medlem i *Trøndelag kulturvernnettverk*, som en prøveordning for ett år.

Jul i Neadalen
Av opplaget på 1600 er det solgt ca 1360. Heftet ble lansert på Åbiten 18. november med kulturinnslag av Neadalen spelmannslag.

Tilbakeblikk
Tilbakeblikk 2025 ble trykt i et opplag på 450. I tillegg til de eksemplarene som blir delt ut til medlemmene, har det blitt solgt ca 100 eksemplarer.

Medlemsforeningene
Landslaget for lokalhistorie (LLH) gir ut *Lokalhistorisk magasin* og er eier av *Heimen*, et vitenskapelig lokalhistorisk tidsskrift. LLH organiserer og fordeler den statlig støtteordning, momskompensasjon mellom medlemslaga. Vi får også jevnlig medlemsbrev på e-post med påminning om søknadsfrister og kulturarrangement m.m.

Sør-Trøndelag Historielag (STH) er regionlag under landslaget. Brynhild Aftret er varamedlem til styret og representerer Selbu og Tydal Historielag. STH gir ut årboka *Trønderveven* sammen med Trøndelag Folkemuseum. Selbu og Tydal Historielag hadde ingen utsendinger til årsmøtet i 2025. Vi hadde ikke anledning til å delta Sør-Trøndelag historielag sitt seminar på Sverresborg i Trondheim 22. november med tema «minoritetar i lokalsamfunnet» (Terje Grytbakk Wold fra Landslaget for lokalhistorie), og «arbeid med medlemsrekruttering» (Kristina Ernehed fra Jämtland).

Trøndelag kulturvernnettverk
Årsmøtet i Trøndelag kulturvernnettverk ble holdt 13.09.25 på gården Rådal i Hegra. Nettverket har nå 28 medlemslag. Før årsmøtet orienterte Jorulf og Ann Hege Rådal om lasskjøreruniones, som startet sin første tur til Røros i 1981. Etter årsmøtet fortalte Siri Torp Jansen om sine erfaringer som praktikant i prosjektet «Verdensarvinger», og hvordan rekruttere unge inn i kulturvernarbeidet.

På et kurs i søknadsskriving 27.1, i regi av nettverket, deltok 52 personer på Hotell Augustin i Trondheim, mens 15 deltok via Internett. Per Inge Nordaune deltok på webinar, og Jan Krogstad på møtet i Trondheim. Følgende institusjoner orienterte om sine søknadsordninger: Sparebank1 SMN, Trøndelag fylkeskommune, Kulturdirektoratet, Kulturminnefondet, Nordenfjeldske bykreditts stiftelse, og Stiftelsen Prestegårdslåna (ved Kristine Kaasa Moe) fortalte om egne erfaringer med søknadsskriving, og hvordan de har fått innvilget støtte til stiftelsen.

Selbumagasinet
Selbumagasinets sommernummer (i juni) laget et oppslag med presentasjon av Selbu og Tydal historielag.

Museumsvennene

Museets venner i Tydal har i år hatt 81 medlemmer. Hver tirsdag i sommerhalvåret har vært dugnadsdager. Museet har vært åpent for publikum tre dager i uka fra 29.06 til 17.08. Saker det har vært jobba med i 2025:

- Ny krigsutstilling ferdig til jubileet 8.mai.
- Arbeid med å gjøre kverna klar for maling av korn.
- Restaurering av smie med korntørke.

Selbu Bygdemuseums Venner
Selbu Bygdemuseums Venner ble stifta 29. oktober 2024. Vedtekter ble vedtatt. Styret: Leder Harald Voldseth. Styremedlemmer Alf Roar Slind, Edvin Mebust, Tor Arvid Borseth, Solveig Stene. Medlemskontingent kr. 100 pr. år.
Foreninga er registrert i Brønnøysundregistrene. Bankkonto oppretta i Selbu Sparebank, samt Vipps-konto. Pengebidrag fra historielaget kr 25 000, Selbu Sparebank kr 4 000, Selbu kommune, kulturmidler kr 5000.
12. mars 2025. Harald Voldseth og Jan Krogstad fra historielaget hadde møte med hovedutvalg for helse, oppvekst og kultur i Selbu kommune, der bl.a. spørsmål om amfiet i Kalvåa ble tatt opp.
27. mai 2025: Åpent møte. 12 frammøtte. Jostein Sandvik valgt til revisor og Ingar Gullbrekken til valgkomité. Edvin Mebust dugnadsleder.
10. juni 2025. Nytt møte. 7 stk. møtte. Børge Hanssen orienterte om Tydal museums venner.
17. juni 2025. Første dugnadskveld i Kalvåa. Rydding i amfiet. 6 stk. møtte.
24. juni og 1. juli nye dugnader.
I august befaring i Kalvåa sammen med Bjørn Eidem fra Selbu kommune. Kommunen tar seg av reparasjon av vassrenna til kvernhuset og bekoster materialer til utbedring av amfiet.
Pr. I dag er det 28 medlemmer.

Saker og aktiviteter

Rolseth gård
Etter møtet i Hovedutvalget for Helse, oppvekst og kultur 12. mars, der Harald Voldseth og Jan Krogstad informerte for Bygdamuseets venner og Selbu og Tydal historielag, var saken oppe til behandling i Formannskapet og i Kommunestyret. Gården er vedtatt solgt til grunneier Lars Olav Mogård for 100 000,- kr. Beløpet avsettes som et fond for Kalvåa. I Kommunestyret kom Olav Gunnar Balstad med et grundig og godt formulert innlegg om saken.

8. mai 2025
Samarbeid med Pensjonistforeninga om det tradisjonelle arrangementet på kirkebakken og inne på Eldresentret. Harald Voldseth hadde ansvaret for Selbu og Tydal historielag, og snakket om «Lotta på Hegra», Anne Margrete Strømsheim, barnebarnet til Fredrik Birch.

Neadalslagets jubileumsfest
Vi var invitert på Neadalslagets jubileumsfest på Skovgård i Trondheim lørdag 15. mars. Leder deltok på festen, og overleverte gratulasjoner fra Historielaget. Toastmaster var Kåre Eidsmo, og «The Andrew Sisters» underholdt. 120-åringen virker å være i god form, alderen tatt i betraktning. Avisa Selbyggen var til stede, med oppslag uka etterpå.

Selburuta 100 år
100-årsmarkering for Seburuta ble arrangert 27.09.25. En eldre buss startet fra Selbu skysstasjon med 12 passasjerer (8 av disse var pensjonerte sjåfører). Passasjerene betalte 10 øre pr km. Bussen ankom Tydal museum og der fikk vi en orientering om Selburutas historie av Ingar Lien. Rune

Skjervold fra VY tok for seg VY's historie og fremtidsplaner. Det ble servert vafler, kaker og kaffe på museet.

Friluftslivets år!

18.januar ble starten på Friluftslivets år markert rundt i landet. I Selbu hadde Selburosa 4H og Frivilligsentralen invitert til arrangement på Årsøya. BUA deltok med mye utstyr, og det var mulig å prøve nytt utstyr for friluftslivet.Varaordfører Elin Wiggen Dahl hilste fra kommunen, og snakka bl.a.om det enkle friluftslivet i nærmiljøet.

Pallene
Etter initiativ fra Ola A. Hårstad og Ingebrigt Garberg ble arbeidet med minnesmerket igangsatt. Ei arbeidsgruppe bestående av Ingebrigt Garberg, Arnstein Trøite og Jan Krogstad, på vegne av Selbu og Tydal Historielag, sto for produksjonen av tekst og tavle. Minnesmerket er satt opp der hytta opprinnelig lå.

Etter avdukingen var det foredrag på Granby Gård, der Inga Næss fortalte fra boka si om Ole B. Garberg «Skardørsfjella er min himmel», og John Atle Krogstad snakka om motstandsarbeidet i Trøndelag under krigen.
Etter foredragene var det tur til ei hule ved Orfossen, som Ole B. Garberg også brukte som skjulested under krigen, i samarbeid med Selbu O-klubb. Orfossen ligger i Ora, mellom Litj-Ånvatnet og Litjsjøen, noen km nordøst for Pallan.
I samarbeid med Frivilligsentralen og O-klubben ble det lagt opp ei flyktningerute fra Innbygda og over til Sverige med til sammen 5 orienteringsposter. 30 turgåere var innom alle fem postene i løpet av sommeren.

200-årsmarkeringa av utvandringa til Amerika
Ansvaret for oss var i utgangspunktet avgrensa til et møte om *De som kom tilbake*, den nest siste dagen i serien av 10 arrangementer fra 3.-12. september. Ingebrigt hadde ansvaret for Tydal, og Jan for Selbu.
Arrangementskomiteen besto av initiativtaker Inger Granby for Granby gård, Ivar Aas fra Kulturskolen som tilrettelegger for prosjektet, og Jan for Selbu og Tydal historielag. Komiteene hadde flere møter fra høsten 2024 og fram til alt var overstått.
Arrangementene ble gjennomført som planlagt, med totalt i underkant av 600 besøkende. Møtet om *De som kom tilbake* hadde ca 60 til stede. Vi fikk samla 50 navn på folk som kom tilbake fra Amerika. Fire etterkommere etter tilbakevendte holdt innlegg på møtet; Margrete Aftret Opland om Nykkelmo, Tore Østby om Anders Bakka, Jan Ole Østby om Ole Grøtem og bilen(e) som ble tatt med tilbake til Norge, og Inger Granby om sin bestefar Kristen Granby.

Arkivprosjektet
Arkivprosjektet høsten 2025 var et initiativ fra Trøndelag kulturvernnettverk i samarbeid med Interkommunalt arkiv (IKA). De som hadde sagt ja til å bli med i pilotprosjektet var Mølnargården (drives av Bjugn bygdatunlag), Stjørdal husflidslag, Ytterøy bygdetun, og Selbu og Tydal historielag. Utgangspunkt for prosjektet var hvordan lokale lag og foreninger kan lære metoder og måter å forvalte sitt eget materiale på, og hvordan tilgjengeliggjøre materialet? Fra oss deltok Arne Skrødal på ett møte, og Jan Krogstad på tre. Styret i Selbu og Tydal historielag har nå som mål å lagre årsmøte- og styrereferater fra oppstarten i 1930, på hjemmesida vår, og dermed gjøre dem tilgjengelig for medlemmene våre og andre interesserte.

Kulturvernedagen 2025
Selbu Bygdekvinnelag, Selbu og Tydal historielag, Selbu Husflidssentral og Selbu Frivilligsentral, arrangerte lørdag 30. august en familiedag ved Selbu Bygdemuseum. På programmet sto

Neadalsmesterskapet i gå-strikking, ulike aktiviteter for store og små med blant anna hesteskyss og ponniridning, geiter, kaniner og høner. Husflidscentral, museet og skimuseet dørene åpne. Historielaget (Jorunn Haugan) hadde rigga seg til med salg av bøker og hefter, og en egen quizz for å engasjere unge og eldre. Kultur ved Markålanda spelmannslag.

Kulturmiljøplanen

Kulturmiljøplanen 2023-2034 i Selbu skisserer oppgaver for kommune og historielag. Vi har i året som gikk satt i gang arbeid for å ferdigstille to av de oppgavene planen skisserer, «Gamle stadnamn» og «Husmannsplasser og gamle boplasser».

Årsavslutning

Historielagets avsluttet året som vanlig med en felles middag, denne gangen på loftet på Bjørkhov med styremedlemmer, varamedlemmer og bladnemnda som inviterte.